

УДК 336.5

Галина Машлій, Ігор Тупа

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ОСНОВІ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ

Halyna Mashliy, Ihor Tupa

WAYS OF IMPROVING INNOVATIVE FINANCING FOR UKRAINE THROUGH WORLD EXPERIENCE

Зважаючи на те, що система стимулювання інноваційної діяльності з урахуванням ринкових вимог в Україні проходить стадію формування, необхідним є вивчення і використання зарубіжного досвіду фінансування та стимулювання інноваційних розробок.

Фінансова підтримка інноваційної діяльності є одним з найважливіших чинників стимулювання її розвитку. Для вирішення проблеми пошуку фінансових ресурсів для інноваційного розвитку доцільно використовувати досвід розвинених країн світу, які широко застосовують методи прямого і непрямого заохочення інноваційної діяльності та стимулювання наукових досліджень. Типовим прикладом є США, де законодавчо визначено, що пенсійні фонди повинні інвестувати принаймні 15% доходів у практичну економічну діяльність, що створює умови для потужного фінансування венчурних фондів.

Упродовж останніх років фінансування науки та наукової діяльності в Україні не перевищувало 3% ВВП, коли у розвинених країнах прямі державні витрати на наукові інноваційні проекти становлять близько 4% від ВВП. Це свідчить про низький рівень обсягів фінансових ресурсів, які спрямовуються в інноваційну сферу.

Мінімальне фінансування, що виділяється на одного вченого у Європейському Союзі, становить 50-55 тисяч доларів на рік, в Україні – 15 тисяч доларів. Отже, можна констатувати наявність дефіциту прямого бюджетного фінансування.

В Україні витрати бізнесу на науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи становлять близько 35% від загальних асигнувань у науку, коли в розвинених країнах цей показник сягає 70%.

Одним з інструментів стимулювання інвестицій у науково-технологічну сферу є податкові пільги щодо зменшення суми нарахованого податку на прибуток, які надаються суб'єкту господарювання в обсязі, що дорівнює встановленому відсотку від обсягу витрат суб'єкта господарювання на НДДКР у поточному році, який не перевищує встановленого відсотка річного прибутку підприємства (США, Італія, Японія, Канада, Австрія, Бельгія, Угорщина тощо).

В Україні ще одним джерелом фінансування реалізації інноваційної політики повинен стати державний кредит, призначення якого виявляється в першу чергу в тому, що він є засобом мобілізації в руках держави додаткових фінансових ресурсів. У випадку дефіцитності державного бюджету додатково отримані фінансові ресурси спрямовуються в основному на фінансування соціальних витрат. При позитивному бюджетному сальдо отримані за допомогою державного кредиту фінансові ресурси повинні прямо використовуватися для фінансування програм інноваційного розвитку України.

Отже, використання Україною зарубіжного досвіду дасть можливість закласти підвалини підвищення конкурентоспроможності економіки країни. І саме це при формуванні необхідних внутрішніх умов дасть можливість забезпечити «інноваційний прорив» економіки та вхід до розряду передових конкурентоспроможних економік.